

Amsterdam

14 mei 1877 - 5 juli 1878

24 november 1881 - 27 november 1881

6 oktober 1885 - 8 oktober 1885

Vincent kwam in mei 1877 in Amsterdam aan, vastberaden om zich daar voor te bereiden op een studie theologie. Er woonden bekenden in stad, waaronder drie ooms: oom Johannes Stricker, oom Cor van Gogh en oom Jan van Gogh. Deze laatste had een studeer- en slaapkamer voor hem ingericht. Vincent las veel uit de Bijbel en volgde daarnaast

verschillende lessen zoals Grieks en Latijn, meetkunde en algebra. Hoewel hij van 's ochtends vroeg tot 's avonds laat studeerde, had Vincent niet het gevoel dat hij de stof goed beheerste. Naast zijn studie, bezocht hij wekelijks meerdere kerkdiensten en ging hij met regelmaat naar verschillende musea in de stad waaronder het Trippenhuis, de voorloper

van het Rijksmuseum. In de zomer van 1878 verliet Vincent Amsterdam omdat ondanks het harde werken, het hem niet lukte om de studie succesvol te volbrengen. Hij verruilde de hoofdstad voor Etten en ging terug naar zijn ouders om zich verder te oriënteren op de toekomst. In 1881 en in 1885 bezocht hij nogmaals Amsterdam.

Amsterdam

14 mei 1877 - 5 juli 1878

24 november 1881 - 27 november 1881

6 oktober 1885 - 8 oktober 1885

Duur wandeling: 2,5 uur

- a** **Station**
Hoek Droogbak / Prins Hendrikkade
- b** **Schreierstoren**
Prins Hendrikkade 94/95
- c** **Kattenburgerbrug**
Kattenburgerbrug
- d** **Oom Jan**
Grote Kattenburgerstraat 3
- e** **Oosterkerk**
Kleine Wittenburgerstraat 1
- f** **Maurits Mendes da Costa**
Jonas Daniël Meijerplein 13
- g** **Amstelkerk**
Amstelveld 10
- h** **Ds. Meijer Sr.**
Prinsengracht 1003
- i** **Museum Fodor**
Keizersgracht 609 - 613
- j** **Bloemenmarkt**
Bloemenmarkt, Singel
- k** **Museum van der Hoop**
Oudemanhuispoort
- l** **Waalse kerk**
Walenpleintje 159
- m** **Trippenhuis**
Kloveniersburgwal 29
- n** **Oom Stricker**
Geldersekade 77
- o** **Oudezijds Kapel**
Zeedijk 2

Station

Bezoekadres Hoek Droogbak / Prins Hendrikkade

In 1885 kwam Vincent naar Amsterdam om het net geopende Rijksmuseum te bezoeken. Tijdens dat bezoek aan de stad maakte hij twee stadsgezichten van Amsterdam: in de wachtruimte van het tijdelijke hulpstation Westerdok maakte hij *Stadsgezicht in Amsterdam* en aan de achterzijde van het station maakte hij het schilderijtje *De Ruyterkade in Amsterdam*. De plek die Vincent vastlegde op *Stadsgezicht in Amsterdam* is nog steeds herkenbaar vanaf de hoek van de Droogbak met de Prins Hendrikkade.

Schreierstoren

Bezoekadres Prins Hendrikkade 94/95

Vincent wandelde vaak langs de Schreierstoren. Tijdens een van de vele wandelingen die hij maakte, liep hij langs de straat 'De Buitenkant' en vond het er schilderachtig uitzien: het uitzicht deed hem denken aan een schilderij van Jacob Maris en de mensen herinnerden hem aan figuren op Rembrandts schilderijen. De Schreierstoren maakte vroeger deel uit van de stadsmuur rondom Amsterdam en is de enige verdedigingstoren in de stad die bewaard is gebleven.

Kattenburgerbrug

Bezoekadres Kattenburgerbrug

Vincent wandelde dagelijks over de Kattenburgerbrug van zijn huis naar de stad en weer terug. Hij zag er eens een ernstig ongeluk gebeuren. Een aantal kinderen viel in het water en oom Jan, die daar om de hoek werkte, liet meteen een sloep uitrukken, maar voor één jongetje kwam de hulp te laat. Vincent bracht hem samen met scheepsdoktoren tevergeefs naar de apotheek. 's Avonds bezocht hij meteen de ouders om hen te condoleren.

Oom Jan

Bezoekadres Grote Kattenburgerstraat 3

Vincent woonde bij oom Jan op de marinewerf. Hij genoot van de levendige omgeving van de werf: de boten die gebouwd werden, de arbeiders die door de poorten naar de werf liepen, de geur van teer. Het uitzicht op het 's Lands Zeemagazijn (nu Scheepvaartmuseum) vond hij 'onbeschrijflijk schoon'. In zijn kamer had Vincent allerlei prenten van kunstwerken opgehangen, om er zo wat 'stemming' in te brengen. Op het voormalig woonhuis is een plaquette aangebracht dat herinnert aan Vincents verblijf daar.

Oosterkerk

Bezoekadres Kleine Wittenburgerstraat 1

Vincent bezocht in Amsterdam verschillende kerken waaronder de Oosterkerk, dichtbij zijn woonhuis. Een zondag schreef hij: "Vandaag was het een stormachtigen dag, vanmorgen naar de les gaande keek ik op de brug den kant van de Zuiderzee uit, daar was een witte streep aan den horizon waarboven donker grijze wolken waaruit in de verte den regen in schuine strepen neerkwam, daartegen teekende zich de lange rij huizen met de Oosterkerk af." [Brief 116]

Maurits Mendes da Costa

Bezoekadres Jonas Daniël Meijerplein

Dagelijks kreeg Vincent lessen Latijn en Grieks van de classicus Maurits Mendes da Costa in de Joodse buurt: hij wandelde dan van de Marinewerf naar het huis van Mendes aan het Jonas Daniël Meijerplein. Kennis van de klassieke talen was een toelatingseis voor de opleiding theologie. Vincent vond de lesstof moeilijk en uiteindelijk adviseerde Mendes de familie om hem te laten stoppen. Het pand waar de leraar woonde, bestaat niet meer, maar beeldbepalende gebouwen, zoals de synagoge, staan er nog wel.

Amstelkerk

Bezoekadres Amstelveld 10

Zondags ging Vincent vroeg op pad om kerkdiensten te bezoeken: vaak ging hij zowel naar een kerkdienst om 7.00u (een 'vroegpreek') als naar een dienst om 10.00u. Zo ook op zondag 3 juni 1877. Toen was hij eerst naar een vroegpreek geweest en bezocht hij daarna de Amstelkerk waar hij zijn oom Stricker hoorde preken. Hij schreef zijn broer Theo over de preek: "Aan het slot kwam er een gedeelte waarin Hij met veel geestdrift sprak en uitriep "maar de Liefde blijft". [Brief 119]

Ds. Meijer Sr.

Bezoekadres Prinsengracht 1003

Op aanraden van zijn vader bracht Vincent in juni 1877 een bezoek aan Ds. Reinier Posthumus Meijjes aan de Prinsengracht. Ook bezocht hij een kerkdienst in de Westerkerk waar hij preekte: Vincent bewonderde het sterke geloof van de man. Een maand later bezocht hij de dominee nog eens thuis en ontmoette toen Meijers' zoon Jeremie en diens vrouw Jeanne. Het klikte blijkbaar, want Vincent zou hen regelmatig blijven zien.

Museum Fodor

Bezoekadres Keizersgracht 609 - 613

Toen Vincent in 1885 naar Amsterdam kwam om het nieuw geopende Rijksmuseum te bezoeken, ging hij ook naar Museum Fodor. Dit museum herbergde de collectie van steenkolenhandelaar Carel J. Fodor. Vincent bewonderde de collectie met kunst van kunstenaars als Johannes Bosboom en Antonie Waldorp. Museum Fodor bestaat niet meer: de collectie ging naar het Amsterdam Museum. In het pand is sinds 2001 het museum voor fotografie, FOAM gevestigd.

Bloemenmarkt

Bezoekadres Bloemenmarkt, Singel

Vincent bezoekt de Bloemenmarkt waarschijnlijk regelmatig en in 1877 schreef hij erover in een brief aan zijn broer Theo: "Kwam heden voorbij de bloemmarkt op den Singel, daar zag ik iets zoo aardigs. Een boer stond daar met eene groote partij potten, allerlei bloemen, achteraan stond de klimop en daartusschen in zat zijn meiske, een kindje zooals Maris zou schilderen, zoo eenvoudig met een zwart mutsje op en een paar zoo levendige en toch zoo vriendelijke oogen, zij zat te breijen."

Museum van der Hoop

Bezoekadres Oudemanhuispoort

In 1877 bezoekt Vincent met zijn broer Theo Museum van der Hoop dat de fameuze verzameling 17e- en 18e eeuwse kunst van bankier Adriaan van der Hoop herbergde, met onder andere werk van Johannes Vermeer en Rembrandt. Hij tipte dit museum aan zijn Engelse vriend Harry Gladwell die op bezoek kwam in Amsterdam. Vincent ging niet met hem mee: wellicht kon, of wilde hij de entree niet betalen (zondag 10, maandag 25 en overige dagen 50 cent). De collectie van het museum werd in 1885 overgebracht naar het nieuwe Rijksmuseum.

Waalse kerk

Bezoekadres Walenpleintje 159

Vincent, die in 1875-76 bijna een jaar in Parijs had gewoond, bezocht weleens Franstalige kerkdiensten in de Waalse Kerk (Fransche kerk). De preken van ds. Ferdinand Gagnebin spraken hem aan en hij bezocht de dominee ook eens thuis. Vincents vader had hem aangeraden actief contact te zoeken met andere predikanten, maar hij was geen fan van ds. Gagnebin: hij was bang dat die alleen maar voor "fouten in Vincents gedachten" zorgde.

Trippenhuis

Bezoekadres Kloveniersburgwal 29

Vincent bezocht het Trippenhuis met grote regelmaat. Het museum was destijds gratis te bezoeken en herbergde de Rijkscollectie met werken van meesters als Frans Hals en Rembrandt. Vincent vond het museum te klein: "het Trippenhuis is te klein & vele schilderijen hangen zóó dat men ze niet goed zien kan." Gelukkig opende in 1885 een nieuw museumgebouw: het huidige Rijksmuseum aan de Stadhouderskade.

Oom Stricker

Bezoekadres Gelderse kade 77

Vincent kwam regelmatig op de Gelderse kade 77. Hier woonde predikant Johannes Stricker, die getrouwd was met een zus van Vincents moeder. "Oom Stricker" was belangrijk in Vincents Amsterdamse leven: hij kreeg twee maal per week les van hem, bezocht graag kerkdiensten waarin hij preekte, dronk er koffie na kerkdiensten en bracht er zelfs de feestdagen door. Hij had grote bewondering voor zijn oom. Jaren later werd Vincent verliefd op zijn dochter Kee, Vincents nichtje.

Oudezijds Kapel

Bezoekadres Zeedijk 2

Vincent bezoekt meerdere kerkdiensten in de Oudezijds Kapel. Op 15 juli 1877 preekte zijn oom Stricker er. De dienst werd slecht bezocht en Vincent zat voornamelijk tussen de weeskinderen. De buurt met de nauwe straatjes rondom de kerk met de Zeedijk en de Teertuinen vond Vincent een "zeer aardig gedeelte van de stad" dat hem deed denken aan hartje Londen. De Oudezijds Kapel is niet meer als kerk in gebruik en niet toegankelijk voor publiek.